

शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर

दूर शिक्षण केंद्र

एम. ए. भाग-१ : राज्यशास्त्र

सामाजिक सुधारणा आणि भारतातील राष्ट्रवादी विचार
(Social Reforms and Nationalism in Indian Thought)

सत्र १ : पेपर २ (ऐच्छिक)

(शैक्षणिक वर्ष २०१३-१४ पासून)

© कुलसचिव, शिवाजी विद्यापीठ, कोल्हापूर (महाराष्ट्र)

प्रथमावृत्ती : २०१६

एम. ए. (राज्यशास्त्र) भाग-१ पेपर २ (ऐच्छिक)

सर्व हक्क स्वाधीन. शिवाजी विद्यापीठाच्या परवानगीशिवाय कोणत्याही प्रकाराने नक्कल करता येणार नाही.

प्रती : २००

प्रकाशक :

डॉ. व्ही. डी. नांदवडेकर

कुलसचिव,

शिवाजी विद्यापीठ,

कोल्हापूर - ४१६ ००४.

मुद्रक :

श्री. बी. पी. पाटील

अधीक्षक,

शिवाजी विद्यापीठ मुद्रणालय,

कोल्हापूर - ४१६ ००४.

ISBN-978-81-8486-674-2

★ दूरशिक्षण केंद्र आणि शिवाजी विद्यापीठ याबद्दलची माहिती पुढील पत्त्यावर मिळू शकेल.

शिवाजी विद्यापीठ, विद्यानगर, कोल्हापूर-४१६ ००४ (भारत)

★ दूर शिक्षण विभाग-विद्यापीठ अनुदान आयोग, नवी दिल्ली यांच्या विकसन अनुदानातून या साहित्याची निर्मिती केली आहे.

दूर शिक्षण केंद्र
शिवाजी विद्यापीठ,
कोल्हापूर

सामाजिक सुधारणा आणि भारतातील राष्ट्रवादी विचार
एम. ए. भाग-१ : सत्र-१ राज्यशास्त्र

अभ्यास घटकांचे लेखक

लेखक	घटक क्रमांक
प्रा. डॉ. अजितानंद जाधव इस्माईलसाहेब मुल्ला लॉ कॉलेज, सातारा	१
प्रा. सुरेश गंगाराम कुंभार राजा श्रीपतराव भगवंतराव महाविद्यालय, औंध	२, ३
डॉ. सलिम सत्तारखान पठाण शिक्षणमहर्षी बापूजी सालुंखे महाविद्यालय, कराड	४

■ संपादक ■

प्रा. डॉ. अजितानंद जाधव
इस्माईलसाहेब मुल्ला लॉ कॉलेज,
सातारा

सत्र १ : घटक ३

राष्ट्रवादी राजकीय विचार (Nationalist Political Thought)

अनुक्रमणिका

अ) म. अरविंदो (Shri Aurobindo) (१८७२-१९५०)

३.० उद्दिष्टे

३.१ प्रास्ताविक व अल्पपरिचय

३.२ विषय विवेचन

३.२.१ म. अरविंदांचे राजकीय विचार

३.२.२ म. अरविंदांचे राष्ट्रवादासंबंधी विचार

३.२.३ म. अरविंद आणि स्वराज्य

३.२.४ म. अरविंदांचा सामाजिक विकासाचा सिद्धांत

३.३ सारांश

३.४ पारिभाषिक शब्द

३.५ स्वयं अध्ययनातील प्रश्नांची उत्तरे

३.६ सरावासाठी प्रश्न (स्वाध्याय)

३.७ अधिक वाचनासाठी संदर्भ पुस्तके

३.० उद्दिष्टे

- म. अरविंद यांचे राजकीय विचार अभ्यासता येतील.
- म. अरविंद यांचे राष्ट्रवादासंबंधी विचारांचा मागोवा घेता येईल.
- म. अरविंद यांचे स्वराज्यासंबंधी विचार जाणून घेता येतील.
- म. अरविंद यांचा सामाजिक विकासाचा सिद्धांत अभ्यासता येईल.
- म. अरविंदांच्या विचारांचे मूल्यमापन (सारांश) करता येईल.

सत्र १ : घटक २

उदारमतवादी राजकीय विचार (Liberal Political Thought)

अनुक्रमणिका

अ) दादाभाई नवरोजी (नौरोजी) (Dadabhai Naoroji) (१८२५-१९१७)

२.० उद्दिष्टे

२.१ प्रास्ताविक

२.२ विषय विवेचन

२.२.१ अल्पपरिचय व प्रास्ताविक

२.२.२ दादाभाई नौरोजींच्या राजकीय विचाराचा अभ्यास करता येईल.

२.२.३ दादाभाईचे आर्थिक विचार अभ्यासता येतील.

२.२.४ दादाभाईचे समाजवादी विचार स्पष्ट करता येतील.

२.२.५ दादाभाई नौरोजींचे स्वातंत्र्य आंदोलनातील योगदान अभ्यासता येईल.

२.३ सारांश

२.४ पारिभाषिक शब्द

२.५ स्वयं अध्ययनातील प्रश्नांची उत्तरे

२.६ सरावासाठी प्रश्न (स्वाध्याय)

२.७ अधिक वाचनासाठी संदर्भ पुस्तके

२.० उद्दिष्टे

सदर घटकाच्या अभ्यासानंतर आपणास खालील गोष्टी स्पष्ट होतील.

- दादाभाई नौरोजी यांचा अल्पपरिचय करून घेता येईल.
- दादाभाई नौरोजी यांचे राजकीय विचार उदारमतवादी भूमिका समजतील.
- दादाभाई नौरोजी यांचे आर्थिक विचार अभ्यासता येतील.
- दादाभाई नौरोजी यांचे स्वातंत्र्य आंदोलनातील योगदान समजेल.
- दादाभाई नौरोजी यांच्या विचारांचे मूल्यमापन अभ्यासता येईल.